

Neerlandica Manuscripta wereldberoemd geworden. En van Kossmann kon ook niets anders gezegd worden dan dat hij voor een wetenschappelijke loopbaan geschapen was. Was deze directie niet wat al te eenzijdig samengesteld? Deze vraag kan nu ontkennend beantwoord worden. De Vreese bleek een goed organisator te zijn en van Kossmann weten wij dat hij bewust boven een ongestoorde wetenschappelijke carrière de voorkeur heeft gegeven aan een functie die een duidelijke sociale verantwoordelijkheid impliceerde.

Na 1923 heeft de Gemeentebibliotheek een tijdlang de wind mee gehad. Er konden enkele goed toegeruste filiaalbibliotheken gesticht worden en in vergelijking met de overige Nederlandse Openbare Bibliotheken was er in financieel opzicht een behoorlijke armslag. In die jaren vond de Erasmuscollectie ook haar sterkste uitbreiding. Toen volgde echter de economische crisis en vrijwel in het dieptepunt daarvan, in 1934, moest Kossmann het directoraat op zich nemen.

Hij zag zich al spoedig voor een interessante taak geplaatst. Op 11/12 juli 1936 zou het 400 jaar geleden zijn dat Erasmus te Bazel stierf; Kossmann belastte zich met het secretariaat van het comité dat de herdenking in Rotterdam zou organiseren. De hoogtepunten van de viering werden de herdenkingsbijeenkomst op 10 en 11 juli, die een reeks voordrachten opleverde van Lindeboom, Albert Hyma, Regout, Post, Noordenbos, Köhler, Renaudet, mrs. H. M. Allen en Huizinga ¹⁾, en een tentoonstelling van handschriften, vroege drukken, portretten en kunstvoorwerpen die in juli en augustus in het nieuwe Museum Boymans gehouden werd ²⁾. Dr. Kossmann heeft het leeuwendeel gehad in de voorbereiding van deze manifestaties. Hoewel hij afkerig was van wat hij 'schuimklopperij' en 'internationaal gedoe' placht te noemen, heeft hij altijd met groot genoegen teruggezien op deze zinvolle en stemmige viering, die een bijdrage van blijvende waarde opleverde tot de Erasmus-vorsing en dank zij welke de aandacht van een groot publiek gevestigd kon worden op de prachtige collectie *Erasmiana* die in de Gemeentebibliotheek bijeengebracht was.

Toen de economische toestand weer tekenen van verbetering toonde en er wat ruimte leek te komen voor het ontplooiën van nieuwe initiatieven, brak de oorlog uit. Het hoofdgebouw stond na het bombardement vrijwel ongeschonden temidden van de ruïnes. Op 18 mei 1940 nam de Gemeentelijke Technische Dienst